

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Hergebruik en veilige materialen dilemma's voor beleid

Jurgen van Belle (nj.v.belle@minvws.nl)

Hidde Rang (h.rang@minvws.nl)

Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming en Preventie
Ministerie van VWS

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Inhoud

1. Over VWS
2. De rol van VWS in de bescherming van de volksgezondheid
3. Spanningsveld tussen duurzaamheid en veiligheid
4. Casus rubbergranulaat
5. Casus papier en karton
6. Toekomstperspectief

Ministerie van VWS

Verantwoordelijk voor alle facetten van de volksgezondheid
Zorg, preventie, bescherming

Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie (VGP)

Voeding: gezonde voeding, gezond gewicht

Gezondheidsbescherming: voedsel- en productveiligheid

Preventie: alcohol, tabak en drugs

Mening VWS over materiaalhergebruik

- hergebruik is geen doel van VWS
- acceptabel mits veilig

De rol van de overheid in de gezondheidsbescherming

Wetgeving en toezicht voedselveiligheid

Algemene levensmiddelenverordening en specifieke verordeningen en richtlijnen: hygiëne, etikettering, contaminanten, additieven, voedselcontactmaterialen (algemeen en plastics),

Warenwet: implementatie EU-regels, niet-geharmoniseerde wetgeving (bijv. papier/karton, glas, kurk, coatings) en aanwijzing toezicht

Wetgeving en toezicht productveiligheid

Algemene productveiligheidsverordening, REACH, CLP en specifieke verordeningen en richtlijnen: speelgoed, cosmetica,

Warenwet: implementatie EU-regels en niet-geharmoniseerde wetgeving (bijv. speeltoestellen) en aanwijzing toezicht

Verantwoordelijkheidsverdeling

Wetgever

- kaderstellend, bij voorkeur EU, anders nationale overheid
- principe: waren moeten veilig zijn; (soms) uitgewerkt in normen

Producent en aanbieder

- verantwoordelijk voor de veiligheid van zijn waar

NVWA

Toezicht: voldoen producenten en importeurs aan hun verantwoordelijkheid?

Spanning tussen duurzaamheid en veiligheid

Primaire doel VWS is veiligheid en gezondheid

Ondertussen is duurzaamheid belangrijk:

energiebesparing, voedselverspilling, grondstoffengebruik

Lastig om volksgezondheidsbelang scherp te houden bij verbeteren duurzaamheid

Effect op gezondheid sterk afhankelijk van soort hergebruik

Voorzorgprincipe vs. innovatiebevordering

Casus rubbergranulaat

Autobanden vormen milieuprobleem

- Productie leidt tot veel energieverbruik
- Bij productie staan rijkarakteristieken voorop
- Afvalfase: storten niet acceptabel, verbranden technisch lastig

Gekozen oplossing: Hergebruik als consumentenproduct

- rubber tegels
- infill voor kunstgras
- dempingsmateriaal voor toepassingen ondergronds

Probleem:

beperkte aandacht voor samenstelling in relatie tot gebruik/blootstelling

Casus rubbergranulaat 2

Samenstelling: banden bevatten vele stoffen (PAKs, metalen)

Blootstelling: lijkt beperkt in eerste gebruik

Hoe is blootstelling in het tweede gebruik?

Inschatting RIVM: weinig data, maar blootstelling lijkt mee te vallen

Opvatting na publiciteit: weinig data, dus kans op onveiligheid

Hoeveel zekerheid is voldoende?

Wie is verantwoordelijk voor de veiligheid?

100% zekerheid = einde circulaire economie

Casus minerale oliën in papier en karton

Karton en kringlooppapier geproduceerd van drukwerk

Drukinkt bevat o.a. minerale oliën

Gebuikt als voedselcontactmateriaal (“materiaal dat bestanddelen aan voedingsmiddelen kan afgeven”)

EFSA 2012: aanwezigheid MO in voedsel ‘reden voor zorg’

2012-2015: geen EU-prioriteit

2015-2016: onderzoeken Foodwatch

Multifactorieel probleem

Verontreiniging met smeermiddelen en brandstoffen tijdens oogst, opslag, transport en verwerking, migratie vanuit verpakkingen

Casus minerale oliën in papier en karton 2

Samenstelling: voedselcontact geen criterium bij keuze inkten

Blootstelling: geen issue in 1e gebruik en bij hergebruik buiten voedingsketen

Hoe is blootstelling in het tweede gebruik?

Weinig data aanwezigheid: monitoring in EU volgt

Analyse van MO een hele uitdaging

Weinig data toxicologie (diverse groep stoffen): nadere studie RIVM

Beheersmogelijkheden: nieuw materiaal, andere drukinkt, verwijderen MO, wegvangen in verpakking, barrières, maatregelen andere contaminatieroutes

Hoeveel zekerheid is voldoende?

Toekomstperspectief

Verwoord in beantwoording kamervragen MO door Schippers:

Deelt u de mening dat het belang van recycling van verpakkingsmateriaal niet ter discussie mag komen te staan? Hoe gaat u voorkomen dat dit onderzoek ertoe zal leiden dat er minder gerecyclede verpakkingen zullen worden gebruikt, ook als deze aantoonbaar veilig zijn?

Het belang van de voedselveiligheid mag niet ter discussie staan. Het belang van materiaalhergebruik is - hoe maatschappelijk wenselijk ook - hieraan ondergeschikt. Het is aan de industrie om materiaalhergebruik te combineren met gelijktijdige garanties voor de voedselveiligheid.

Dank u voor uw aandacht!